

HRVATSKO RIBARSTVO U GODINI 2005.

I. Jahutka, A. Mišura, J. Suić

Sažetak

U ovom su radu obrađeni prikupljeni statistički podatci o ribarstvu Republike Hrvatske, što znači podatci o slatkovodnom ribarstvu (uzgoj slatkovodne ribe i drugih vodenih organizama, gospodarski i športski ribolov), morskom ribarstvu (marikultura, gospodarski ribolov, mali ribolov i preradba ribe i drugih morskih organizama), o uvozu i izvozu riba i ribljih proizvoda te podatci o potporama države u sektoru ribarstva.

U uzgoju slatkovodne ribe u godini 2005. zabilježen je lagani porast proizvodnje i toplovodnih i hladnovodnih vrsta slatkovodne ribe. Ukupna proizvodnja slatkovodnih riba u godini 2005. iznosila je 6.199 tona, od čega 4.776 tona toplovodnih vrsta i 1.423 tone hladnovodnih vrsta slatkovodne ribe. Ukupne proizvodne površine smanjene su u odnosu prema prethodnoj godini, i to kod svih kategorija uzgajališta, osim kod uzgajališta za konzumnu ribu (tovilišta), gdje je zabilježen lagani porast. Ukupan ulov slatkovodne ribe u godini 2004. iznosio je 656 tona.

Ukupna proizvodnja bijele morske ribe u godini 2005. iznosila je 3.000 tona, tuna 3.425 tona, dagnji 2.500 tona i 800.000 komada kamenica. U sektoru marikulture zabilježeno je najveće povećanje proizvodnje riblje mladi od čak 43,39% u usporedbi s 2004. godinom, koja je u godini 2005. iznosila 10.000.000 komada. Ulov morske ribe povećan je u odnosu na 2004. godinu 8,50%. Povećanje ulova zabilježeno je i kod bijele i kod plave ribe. Tijekom godine 2005. nije bilo znatnije promjene u broju gospodarskih ribara u usporedbi s prethodnim dvjema godinama, dok se je broj malih ribara smanjio 3,80% u odnosu prema prošloj godini. Ukupna proizvodnja ribljih preradevina u godini 2005. iznosila je 16.945 tona, što je povećanje od 31,65% u usporedbi s 2004. godinom. U ovome je sektoru najznačajnije povećanje proizvodnje soljene ribe, koja se u usporedbi s 2004. godinom povećala 56,11%.

U godini 2005. vrijednost uvoza je premašila vrijednost izvoza, što je novost s obzirom na proteklih deset godina.

Mr. sc. Irena Jahutka, mr. sc. Ante Mišura, mr. sc. Josip Suić, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, Uprava ribarstva, Ul. grada Vukovara 78, Zagreb, tel.: 01/6106-865; faks: 01/6106-558; e-mail: irena.jahutka@mps.hr

Model kapitalnih ulaganja najbliži je strukturnoj potpori koja se primjenjuje u zemljama članicama EU i u usporedbi s 2004. godinom isplaćeno je 20,44% više novčanih sredstava za takvu namjenu.

Ključne riječi: slatkovodno ribarstvo, morsko ribarstvo, uvoz i izvoz, novčani poticaji

UVOD

Uprava ribarstva na temelju zakonskih i podzakonskih propisa prikuplja i obrađuje statističke podatke za sve kategorije ribarstva u Republici Hrvatskoj, osim za rekreacijsko–športski ribolov na moru. Pretpristupnim pregovorima u području 13. *Ribarstvo* i preuzimanjem pravne stečevine EU nameću se određene promjene u prikupljanju statističkih podataka, što se tiče načina, metodologije i vrste podataka iz područja ribarstva. Sukladno tomu, Uprava ribarstva ustrojava informacijski sustav putem kojega će se moći dobiti podatci koji će se iskoristiti i u planiranju ribarske politike Republike Hrvatske i za dostavu podataka Europskoj komisiji, a to će biti obveza naše zemlje kada postanemo punopravna članica EU.

SLATKOVODNO RIBARSTVO

Uzgoj slatkovodne ribe

PROIZVODNJA SLATKOVODNE RIBE

Ukupna proizvodnja slatkovodne ribe iznosila je u 2005. godini 6.199 tona, od čega 4.776 tona toplivodnih vrsta slatkovodne ribe i 1.423 tona hladnovodnih vrsta riba, što je prema godini 2004. povećanje ukupne proizvodnje od 10,40% (Jahutka i sur., 2005). Povećanje proizvodnje tijekom godine 2005. zabilježeno je i kod toplivodnih (12,22%) i kod hladnovodnih vrsta riba (4,69%). Proizvodnja je konzuma i mladi toplivodnih vrsta riba, kao i proizvodnja konzuma hladnovodnih vrsta riba povećana, ali je smanjena proizvodnja mladi hladnovodnih vrsta riba, i to čak 35,59% u odnosu prema 2004. godini. Najveće je povećanje zabilježeno pri proizvodnji bijelog glavaša za 6 puta i linjaka za 3 puta, slijede smuđ, amur, šaran i kalifornijska pastrva. Ukupno je povećanje proizvodnje linjaka i smuđa uvjetovano povećanjem proizvodnje jednogodišnje mladi, što će imati kao posljedicu povećanje konzumne ribe u idućim godinama. Osim toga, povećana je i proizvodnja ostalih vrsta u uzgoju, napose patuljastog somića. Pri proizvodnji soma, štuke, sivoga glavaša i potočne pastrve zabilježena su znatnija smanjenja.

Znatnijim povećanjem proizvodnje konzumne ribe i njezin se udio tijekom 2005. godine s obzirom na 2004. godinu povećao na 70,07% ukupne proizvodnje, dok je udio mladi u ukupnoj proizvodnji iznosio 29,93%.

Tablica 1. Proizvodnja slatkovodne ribe po vrstama i kategorijama od godine 1996. do 2005. (t)
Table 1. Freshwater fish production by species and categories in the 1996–2005 period (t)

		1996.	1997.	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.
Šaran	Mlađ /Juveniles	1.518	1.601	2.014	2.010	1.594	1.127	1.266	957	1.545	1.480
Carp	Konzum /Adult	1.851	2.272	3.249	2.418	2.358	2.578	1.606	1.660	1.753	2.236
Amur	Mlađ /Juveniles	26	68	106	126	68	76	149	124	119	114
White amur	Konzum /Adult	101	88	103	238	265	228	185	318	294	378
Bijeli glavaš	Mlađ/Juveniles	0	19	39	26	11	61	17	17	10	7
Silver carp	Konzum /Adult	18	11	85	97	281	21	86	1	0	57
Sivi glavaš	Mlađ /Juveniles	3	26	59	36	37	27	57	19	80	55
Bighead carp	Konzum /Adult	48	26	128	119	72	226	301	414	299	270
Linjak	Mlađ /Juveniles	5	15	28	12	2	2	3	1	1	16
Tench	Konzum /Adult	4	10	14	27	6	2	6	11	8	13
Som	Mlađ /Juveniles	14	24	23	60	20	7	22	18	12	9
Wels catfish	Konzum/ Adult	48	43	49	87	38	31	36	54	59	31
Smuđ	Mlađ /Juveniles	1	2	1	2	1	2	1	1	2	7
Pike perch	Konzum /Adult	3	7	6	7	8	6	9	6	6	3
Štuka	Mlađ /Juveniles	2	4	17	25	2	1	2	0	1	1
Pike	Konzum /Adult	2	3	8	35	19	11	11	2	9	4
Pastrva	Mlađ /Juveniles	13	18	156	156	217	41	46	178	186	120
Rainbow trout	Konzum /Adult	53	309	474	474	945	1.039	1.620	1.222	1.173	1.303
Ostalo	Mlađ /Juveniles	21	5	3	1	52	24	17	50	8	46
Other	Konzum/ Adult	83	68	30	51	33	39	60	23	53	49
Ukupno	Mlađ /Juveniles	1.603	1.782	2.446	2.454	2.004	1.369	1.580	1.365	1.964	1.855
Total	Konzum/ Adult	2.211	2.837	4.145	3.553	4.025	4.181	3.921	3.711	3.654	4.344
Sveukupno / Total		3.814	4.619	6.591	6.007	6.029	5.550	5.501	5.076	5.618	6.199

Izvor: Državni zavod za statistiku i Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, Uprava ribarstva

Source: Central Bureau of Statistics and Ministry of agriculture, forestry and water managment, Directorate of fisheries

Prošlogodišnja povećana proizvodnja šaranske mladi imala je utjecaja na proizvedene količine konzumnog šarana, tako da se i ove godine udio ukupno proizvedenog šarana povećao na 59,95% ukupne proizvodnje slatkovodne ribe, odnosno 77,81% proizvodnje toplovodnih vrsta riba. Udio proizvodnje pastrva tijekom godine 2005. iznosio je 22,95%, a slijede biljožderne vrste riba s udjelom 14,23% u ukupnoj proizvodnji i 18,45% u proizvodnji toplovodnih vrsta riba. Ostale vrste riba zastupljene su s pojedinačnim postotnim udjelima manjim od 1%.

Površine uzgajališta slatkovodne ribe i prinos po jedinici površine

POVRŠINE

Tijekom godine 2005. ukupne površine slatkovodnih uzgajališta iznosile su 9.281,97 ha, što je prema 2004. godini smanjenje od 6,17%. Ukupne površine toplovodnih uzgajališta iznosile su 9.271,40 ha, a hladnovodnih 105.691,50 m² i kod njih je zabilježeno znatnije smanjenje od 21,72% u usporedbi s prethodnom godinom. Ukupne proizvodne površine iznosile su 67,81% ukupnih površina, odnosno 6.294,05 ha. Kod hladnovodnih je uzgajališta udio proizvodnih površina u ukupnim površinama nešto manji, odnosno 51,73%, dok je zbog veličina toplovodnih uzgajališta spomenuti udio gotovo istovjetan udjelu ukupnih površina. U usporedbi s prethodnom, u 2005. godini proizvodne su površine neznatno smanjene, i to ukupno 4,96%

Smanjenje proizvodnih površina zabilježeno je kod svih kategorija uzgajališta, osim kod površina koje se rabe za uzgoj konzumne ribe (tovilišta), ali za neznatni postotak od 3,32. Pri uzgoju hladnovodnih vrsta riba proizvodne su površine smanjene mnogo manje nego proizvodne površine koje se rabe za uzgoj toplovodnih vrsta riba. U strukturi proizvodnih površina došlo je do neznatnih promjena u usporedbi s prethodnom godinom, ali i dalje uzgajališta za konzumnu ribu sudjeluju s najvećim udjelom (79,60%), zatim mladičnjaci (15,47%), rastilišta (3,68%), zimovnici (0,63%) i matičnjaci (0,62%).

PRINOS PO JEDINICI POVRŠINE

Povećanje proizvodnje uz gotovo nepromijenjene proizvodne površine uzrokovalo je i povećanjem prinosa po jedinici površine, i toplovodnih i hladnovodnih vrsta riba. Pri uzgoju toplovodnih riba prinos po jedinici proizvodne površine iznosio je 759,58 kg/ha, što je u usporedbi s 2004. godinom povećanje od 18,01%, dok je pri uzgoju hladnovodnih riba taj prinos iznosio 259,64 t/ha, što je također povećanje od 10,43% (Tablica 3). Važno je napomenuti da se je prinos u godini 2005. kod toplovodnih vrsta riba u odnosu prema 1996. godini povećao 101,79%, a kod hladnovodnih vrsta riba čak 9 puta, što upućuje na pozitivan trend u slatkovodnoj akvakulturi.

Tablica 2. Proizvodne površine slatkovodnih ribnjaka od godine 1996. do 2005. (ha)
Table 2. Production area of the freshwater fish farms in the 1996–2005. period (ha)

Godina Year	Mrjestilišta Hatcheries		Rastilišta On-growing areas		Mladičnjaci Juvenile rearing areas		Matičnjaci Brood-stock areas		Uzgajališta za konzumnu ribu Consumption size		Zimovnici Over-wintering areas		Ukupno Total	
	Topl. uzg. Carp ponds	Hlad. uzg. Trout ponds	Topl. uzg. Carp ponds	Hlad. uzg. Trout ponds	Topl. uzg. Carp ponds	Hlad. uzg. Trout ponds	Topl. uzg. Carp ponds	Hlad. uzg. Trout ponds	Topl. uzg. Carp ponds	Hlad. uzg. Trout ponds	Topl. uzg. Carp ponds	Hlad. uzg. Trout ponds	Topl. uzg. Carp ponds	Hlad. uzg. Trout ponds
1996.	0,00	0,00	597,00	0,00	2.104,00	0,34	52,00	0,15	7.122,00	1,90	82,00	0,00	9.957,00	2,39
1997.	0,00	0,00	593,00	0,00	2.010,00	0,57	28,00	0,33	6.411,00	2,39	67,00	0,00	9.109,00	3,29
1998.	0,00	0,00	127,00	0,00	1.818,00	0,33	30,00	0,15	7.095,00	2,22	54,00	0,00	9.124,00	2,70
1999.	29,30	0,12	343,28	0,56	2.068,30	0,10	41,32	0,29	7.324,69	3,97	67,20	0,00	9.874,09	5,04
2000.	10,80	0,09	387,93	0,55	1.542,52	0,17	165,82	0,28	7.004,09	9,34	62,70	0,00	9.173,86	10,42
2001.	39,30	0,07	216,93	0,29	1.559,12	0,37	58,92	0,18	7.277,59	2,93	58,40	0,00	9.210,26	3,85
2002.	11,00	0,09	368,90	0,22	1.399,48	0,22	63,53	0,32	6.372,69	4,44	67,38	0,00	8.282,98	5,29
2003.	2,00	0,09	344,60	0,65	1.353,50	0,30	50,53	0,34	4.448,60	4,46	76,90	0,00	6.276,13	5,84
2004.	2,00	0,19	240,00	0,29	1.433,90	0,28	46,53	0,34	4.844,30	4,68	50,00	0,00	6.616,73	5,78
2005.	0,00	0,13	231,34	0,29	973,16	0,29	38,80	0,37	5.005,60	4,40	39,68	0,00	6.288,58	5,48

Izvor: Državni zavod za statistiku i Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, Uprava ribarstva

Source: Central Bureau of Statistics and Ministry of agriculture, forestry and water managment, Directorate of fisheries

Tablica 3. Prinos slatkovodne ribe od godine 1996. do 2005.
Table 3. Freshwater fish yield in the 1996–2005 period

Godina / Year	Toplovodni uzgoj (kg/ha) / Warm-water aquaculture (kg/ha)	Hladnovodni uzgoj (t/ha) / Cold-water aquaculture (t/ha)
1996.	376,42	27,62
1997.	471,18	99,39
1998.	653,44	233,33
1999.	544,56	125,00
2000.	530,53	111,41
2001.	523,11	281,25
2002.	463,00	314,93
2003.	585,50	239,71
2004.	643,67	235,12
2005.	759,58	259,64

Izvor: Državni zavod za statistiku i Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, Uprava ribarstva

Source: Central Bureau of Statistics and Ministry of agriculture, forestry and water management, Directorate of fisheries

Potrošena hrana i sirovine

HRANA

Tijekom godine 2005. potrošak se hrane povećao u usporedbi s prethodnim godinama, i to u odnosu na 2004. godinu 14,35%, odnosno potrošeno je ukupno 12.993,15 tone hrane (Tablica 4).

Posve suprotna situacija prošlogodišnjoj, kada se je povećao potrošak pšenice na štetu smanjene potrošnje kukuruza, u godini 2005. povećao se je potrošak kukuruza, i to visokih 149,22%. Sve su ostale vrste hrane smanjene, ali to nije utjecalo na smanjenje konačne količine zbog vrlo visokog udjela kukuruza u prehrani slatkovodne ribe s čak 58,05%. Visoki je postotak udjela i ostale hrane (18,72%) a to se odnosi na hranu koja se rabi u hranidbi hladnovodnih riba. Pšenica sudjeluje s 14,77%, ječam i raž sa 7,15% i krmne smjese s 1,31%.

Hranidbeni koeficijent pri uzgoju toplovodnih vrsta riba povećan je tijekom 2005. u usporedbi s 2004. godinom i iznosio je 0 2,58 kg, a pri uzgoju hladnovodnih vrsta riba taj je koeficijent smanjen i iznosio je 1,50 kg. Iz Tablice 5. razvidno je da je potrošak gnojiva i hrane (kg/ha) povećan u odnosu prema godini 2004., i to hrane 20,28% i gnojiva 3,80%.

Tablica 4. Potrošak hrane na slatkovodnim uzgajalištima od 1996. do 2005. godine (t)
Table 4. Food at freshwater fish farms expended in the year 1996–2005 period (t)

Godina Year	Kukuruz Maize	Pšenica Wheat	Ječam i raž Barley and Rye	Krmna smjesa Mixture	Ostala hrana Other food	Ukupno Total
1996.	5.923,00	2.899,00	1.065,00	743,00	5.891,00	16.521,00
1997.	8.350,00	1.151,00	1.265,00	830,00	302,00	11.898,00
1998.	8.947,00	1.468,00	775,00	589,00	489,00	12.268,00
1999.	7.619,00	2.757,00	664,00	405,00	2.057,33	13.502,33
2000.	3.680,35	2.785,45	803,67	644,82	3.287,34	11.201,62
2001.	3.741,00	3.004,96	1.492,52	365,82	1.971,34	10.575,64
2002.	4.781,61	3.147,16	1.100,56	210,14	2.955,93	12.195,40
2003.	4.412,00	1.207,90	593,52	426,81	2.599,73	9.239,96
2004.	3.026,56	3.135,52	1.330,26	541,39	3.329,19	11.362,92
2005.	7.542,81	1.919,66	928,87	169,64	2.432,17	12.993,15

Izvor: Državni zavod za statistiku i Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, Uprava ribarstva

Source: Central Bureau of Statistics and Ministry of agriculture, forestry and water management, Directorate of fisheries

Tablica 5. Potrošak hrane i gnojiva po ha površine i hranidbeni koeficijent od 1996. do 2005. godine
Table 5. Consumption of food and fertilizer per ha of surface and nutritive coefficient in the 1996–2005 period

Godina Year	Utrošak hrane kg/ha Consumption of food kg/ha	Hranidbeni koeficijent Nutritive coefficient	Utrošak gnojiva kg/ha Consumption of fertilizer kg/ha
1996.	1.659	4,3	128,72
1997.	1.306	2,6	203,13
1998.	1.344	1,9	179,58
1999.	1.367	2,2	262,98
2000.	1.220	1,9	217,65
2001.	1.140	1,8	180,59
2002.	1.471	2,2	253,85
2003.	1.471	1,8	354,19
2004.	1.716	2,0	294,45
2005.	2.064	2,0	305,65

Izvor: Državni zavod za statistiku i Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, Uprava ribarstva

Source: Central Bureau of Statistics and Ministry of agriculture, forestry and water management, Directorate of fisheries

SIROVINE (GNOJIVA, VAPNO)

Tijekom godine 2005. potrošene su ukupno 1.923 tone gnojiva i vapna, što je u usporedbi s 2004. godinom neznatno smanjenje od 1,38% (Tablica 6). Potrošak je vapna količinski najviše smanjen, dok je postotno smanjenje iznosilo 3,16.

Postotno i vrijednosno najveći je potrošak vapna (81,23%), zatim ostalih vrsta gnojiva (15,39%), fosfornih gnojiva (3,28%), a najmanji je potrošak, i tijekom 2005. godine, dušičnih gnojiva, koji iznosi samo 0,10%.

Gospodarski i športski ribolov

U ovom su poglavlju obrađeni podaci o športskom i gospodarskom ribolovu na slatkim vodama. Podatci se tiču broja gospodarskih ribara i ribiča (športskih ribolovaca) te ukupnog ulova ribe na slatkim vodama ostvarenog gospodarskim i športskim ribolovom.

GOSPODARSKI RIBOLOV

Na temelju odredbi Naredbe o izmjenama i dopunama Naredbe o broju povlastica za gospodarski ribolov, količini i vrsti ulova u gospodarskom ribolovu i visini iznosa naknade za obavljanje gospodarskog ribolova, na rijeci

Tablica 6. Potrošak gnojiva na slatkovodnim uzgajalištima od 1996. do 2005. godine (t)

Table 6. Fertilizers at freshwater fish farms in the 1996–2005 period (t)

Godina Year	Fosforna gnojiva Phosphorus fertilizers	Dušična gnojiva Nitrogen fertilizers	Vapno Lime	Ostala gnojiva Other fertilizers	Ukupno Total
1996.	0	15	1.260	7	1.282
1997.	0	102	1.531	218	1.851
1998.	0	42	1.350	247	1.639
1999.	89	109	2.279	210	2.687
2000.	50	158	1.676	166	1.999
2001.	17	84	1.332	475	1.891
2002.	48	16	1.509	579	2.104
2003.	77	84	1.829	235	2.225
2004.	60	4	1.613	273	1.950
2005.	63	2	1.562	296	1.923

Izvor: Državni zavod za statistiku i Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, Uprava ribarstva

Source: Central Bureau of Statistics and Ministry of agriculture, forestry and water management, Directorate of fisheries

Tablica 7. Broj ribara od 1995. do 2005. godine
Table 7. The number of commercial fishermen in the 1995–2005 period

Godina Year	Gospodarski ribari Commercial fishermen
1995.	1
1996.	1
1997.	1
1998.	23
1999.	24
2000.	24
2001.	17
2002.	15
2003.	20
2004.	25
2005.	32

Izvor: Državni zavod za statistiku, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, Uprava ribarstva i HŠRS-a

Source: Central Bureau of Statistics, Ministry of agriculture, forestry and water management, Directorate of fisheries and HŠRS

Dunavu predviđeno je ukupno 30 povlastica za gospodarski ribolov, a na rijeci Savi 10 povlastica. Zaključno s 1. listopada 2006. ukupno su bila registrirana 23 ovlaštenika povlastica na rijeci Dunavu i 9 ovlaštenika povlastica na rijeci Savi, što iznosi ukupno 32 gospodarska ribara, a to je povećanje od 12,80% u usporedbi s 2004. godinom (Tablica 7).

Ukupni ulov svih ovlaštenika povlastica za gospodarski ribolov u godini 2005. na temelju uvedenog sustava dostave podataka iznosio je 51.249,35 kilograma, od čega je na rijeci Dunavu ulovljeno 44.652,75 kilograma, a na rijeci Savi 6.596,60 kilograma. Ukupni ulov čini povećanje od 11,2% u odnosu prema 2004. godini. Dominantna vrsta u ulovu ribara u rijeci Dunavu i rijeci Savi jest deverika, koja u ukupnom ulovu na Dunavu sudjeluje s 28,27%, a na Savi s 43,61%.

ŠPORTSKI RIBOLOV

Broj je ribiča u godini 2005. smanjen u odnosu prema godini 2004., i to 2,02% (Tablica 8) i iznosi 36.781, uz napomenu da se ova stavka odnosi na broj prodanih godišnjih dozvola za športski ribolov (koji ujedno označuje i broj ribiča učlanjenih kod ovlaštenika ribolovnoga prava). Navedeno smanjenje broja ribiča u naravi posljedica je drukčijeg sustava evidentiranja ribiča s

Tablica 8. Broj ribiča od 1995. do 2005. godine
Table 8. The number of sports fishermen in the 1995–2005 period

Godina Year	Broj ribiča Number of sports fishermen
1995.	37.289
1996.	38.630
1997.	43.223
1998.	85.699
1999.	53.116
2000.	57.221
2001.	57.781
2002.	56.210
2003.	52.740
2004.	37.628
2005.	36.781

Izvor: Državni zavod za statistiku, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, Uprava ribarstva i HŠRS-a
Source: Central Bureau of Statistics, Ministry of agriculture, forestry and water management, Directorate of fisheries and HŠRS

Tablica 9. Ulov slatkovodnih riba od 1995. do 2005. godine (t)
Table 9. The catch of freshwater fish in the 1995–2005 period (t)

Godina Year	Ulov Catch
1995.	364
1996.	434
1997.	410
1998.	415
1999.	425
2000.	457
2001.	463
2002.	428
2003.	415
2004.	567
2005.	656

Izvor: Državni zavod za statistiku i Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, Uprava ribarstva
Source: Central Bureau of Statistics and Ministry of agriculture, forestry and water management, Directorate of fisheries

obzirom na obvezno članstvo kod ovlaštenika ribolovnoga prava (podatci iz prethodnih godina bili su temeljeni na višestrukom članstvu kod ovlaštenika ribolovnoga prava).

Zakonskom obvezom dostave podataka o ulovu u športskom ribolovu evidentiran je u godini 2005. ulov od 621.041,10 kilograma. Ukupan ulov slatkovodnih riba u godini 2005. iznosio je 655.828,10 kilograma, što u usporedbi s 2005. godinom znači porast od 15,70% (Tablica 9).

MORSKO RIBARSTVO

Marikultura

UZGOJ BIJELE RIBE

U Republici Hrvatskoj registrirane su 34 tvrtke za uzgoj lubina i komarče, od čega jedna proizvodnog kapaciteta oko 800 tona godišnje, tri kapaciteta 200–400 tona godišnje, a ostalo su manje obiteljske farme kapaciteta s oko

Tablica 10. Uzgoj riba i drugih morskih organizama od godine 1999. do 2004.

Table 10. Farmed fish and other marine organisms in the 1999–2005 period

Godina / Year	Lubin i orada (t) / Seabass and seabream (t)	Dagnje (t) / Mussel (t)	Kamenice (kom.) / Oysters (pieces)	Tuna (t) / Tuna (t)	Riblja mlad lubina i orade (komada) / Seabass and seabream fish fry (pieces)
1999.	1.760	1.100	900.000	672,17	3.350.000
2000.	2.500	1.200	1.000.000	1.200	4.500.000
2001.	2.500	2.000	1.000.000	2.500	4.600.000
2002.	2.500	2.400	1.000.000	3.971	4.900.000
2003.	2.510	2.800	800.000	4.679	5.500.000
2004.	3.000	2.400	800.000	3.777	6.974.000
2005.	3.000	2.500	800.000	3.425	10.000.000

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, Uprava ribarstva

Source: Ministry of agriculture, forestry and water management, Directorate of fisheries

50–100 tona. Današnja je ukupna proizvodnja je oko 3.000 tona, od toga 2.000 tona lubina i 1.000 tona komarče (Tablica 10). Mlad se proizvodi u jednom većem i u trima manjim mrjestilištima, i danas se ukupno proizvede oko 10.000.000 komada mladi lubina i komarče. U sektoru marikulture pri proizvodnji riblje mladi zabilježeno je najveće povećanje u usporedbi s prethodnim godinama. Povećanje je u odnosu prema 2004. godini 43,39%, a u usporedbi s godinom 1999. povećanje je znatnih 198,51%.

UZGOJ TUNA

Za uzgoj tuna registrirano je 7 tvrtki. Ukupna je proizvodnja 3.425 tona, koje su namijenjene izvozu na japansko tržište. U odnosu prema 1999. godini proizvodnja tuna gotovo se upeterostručila, dok je u odnosu prema 2004. godini 9,32% manja. Republika je Hrvatska redovna članica međunarodne organizacije za zaštitu atlantskih tuna (ICCAT — International Commission for the Protection of Atlantic Tuna) i kao takva sve preporuke te organizacije s obzirom na uzgoj i ulov tuna obvezna je uvrstiti u svoju zakonsku regulativu. ICCAT propisuje i ulovne godišnje kvote za svaku državu članicu, pa je tako i propisana kvota za Republiku Hrvatsku. Smanjenje cijena tuna iz uzgoja na japanskome tržištu, koje se pojavilo prošle godine, ove godine pokazuje tendenciju stabiliziranja i nije znatnije utjecao na proizvodnju tuna u Republici Hrvatskoj.

UZGOJ ŠKOLJKAŠA

Za uzgoj školjkaša (dagnja i kamenica) registrirana su oko 52 uzgajivača. To su uglavnom uzgajališta obiteljskog tipa do 50 tona proizvodnje školjkaša godišnje. Samo su tri uzgajivača registrirana za uzgoj od 100 do 200 tona. Procjenjuje se da se uzgojem bavi više od stotinu malih obiteljskih farmi. Ukupna se proizvodnja u godini procjenjuje na 2.500 tona dagnji i 800.000 komada kamenica. I dalje je prisutan problem rješavanja statusa uzgajivača na području Malostonskog zaljeva (posebni rezervat) i ušća rijeke Krke. Ovaj je problem posebno potenciran u godini 2004., kada je većini uzgajivača istekao ugovor o koncesioniranju pomorskog dobra, čime su prestale vrijediti i povlastice za uzgoj. Uzgoj školjkaša i dalje stagnira zbog nemogućnosti izvoza na tržište EU. Za daljnji održivi razvoj predviđa se i potreba otvaranja mrjestilišta zbog uočenog nedostatka mladi iz prirodnih staništa.

Gospodarski ribolov

Morsko ribarstvo Republike Hrvatske provodi se na 34.000 km² teritorijalno mora Republike Hrvatske, a proglašenjem Zaštićenog ekološko-ribolovnog pojasa odlukom Sabora Republike Hrvatske od 3. listopada 2003., pod jurisdikcijom Republike Hrvatske, od 3. listopada 2004. nalazi se i

Tablica 11. Ulov ribe i drugih morskih organizama u razdoblju od godine 1996. do 2005. (t)

Table 11. Catch of fish and other marine organisms in the 1996–2005 period

Godina / Year	Ulov / Catch		Ulov po kategorijama / Catch by categories		
	Tona / MT	Indeks / Index	Plava riba / Blue fish	Bijela riba / White fish	Ostalo / Other
1996.	17.347	112,91	11.322	4.189	1.836
1997.	16.029	104,33	10.071	3.901	2.057
1998.	21.915	142,64	15.659	4.101	2.155
1999.	18.866	122,79	15.020	2.498	1.348
2000.	20.971	136,49	17.082	2.365	1.524
2001.	16.969	110,45	13.372	2.149	1.448
2002.	21.204	138,01	18.733	1.624	847
2003.	29.091	189,35	24.369	3.556	1.166
2004.	31.937	207,87	26.381	4.325	1.231
2005.	34.661	238,61	28.621	4.573	1.467

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, Uprava ribarstva
Source: Ministry of agriculture, forestry and water management, Directorate of fisheries

dodatnih 21.000 km². Povećanje ulova morske ribe u godini 2005. u odnosu prema godini 2004. iznosi 8,52%, dok je u usporedbi s godinom 1996. ulov povećan dvostruko (Tablica 11).

Ulov plave ribe u 2005. povećan je 8,50% u usporedbi s 2004. godinom te gotovo dva i pol puta u odnosu na 1996. Jedan od najvažnijih razloga povećanja ulova u godini 2005. jest povećanje ulova inćuna koji se soli i gotovo u cijelosti izvozi u Italiju. Ulov demerzalne i ostalih vrsta riba povećan je u 2005. 5,23% u usporedbi s 2004. godinom i približava se ulovima iz sredine devedesetih godina prošloga stoljeća. Ovakvi se ulovni trendovi očekuju i u budućnosti, tj. povećanje ulova male plave ribe koji bi zadovoljavao domaće potrebe za svježom ribom, potrebe riboprerađivačke industrije i uzgoja tuna, dok prilično iscrpljeni demerzalni resursi zahtijevaju poduzimanje mjera kojima bi se omogućilo njihovo obnavljanje. Podatci o ulovu morske ribe i drugih morskih organizama za godinu 2003., 2004. i 2005. prikupljeni su putem sustava očevidnika o gospodarskom ribolovu na moru te su uneseni u bazu podataka »Monitoring morskog ribarstva« u kojoj se pohranjuju, obrađuju i analiziraju u Upravi ribarstva.

Iz Tablice 12 vidimo da se broj gospodarskih ribara u proteklih 5 godina povećava oko 7–8% godišnje, osim u 2003. godini, kad je povećanje bilo 15% u usporedbi s godinom 2002. Razlog tom povećanju jest mogućnost otvaranja sezonskog obrta koju su iskoristili mali ribari koji sada obavljaju gospodarski ribolov samo u jednom dijelu godine, što prije nije bilo moguće. U 2005. godini nije bilo znatne promjene u broju gospodarskih ribara.

U godini 2005. ribolov na moru obavljale su 3.692 ribolovne jedinice (plovila) (Tablica 13). Valja napomenuti da se uglavnom je riječ o malim

Tablica 12. Broj ribara u gospodarskom ribolovu od godine 1999 do 2005.

Table 12. Number of professional fishermen in the 1999–2005 period

Godina / Year	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.
Gospodarskih ribara / Profesional fishermen	2.547	2.740	2.986	3.210	3.705	3.712	3.720

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, Uprava ribarstva

Source: Ministry of agriculture, forestry and water management, Directorate of fisheries

Tablica 13. Broj ribarskih plovila od godine 1999. do 2005.

Table 13. Number of fishing vessels in the 1999–2005 period

Godina / Year	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.
Brodovi / Vessels	330	381	420	450	477	475	478
Brodice / Little vessels	2.174	2.348	2.578	2.700	3.205	3.209	3.214
UKUPNO / Total	2.504	2.729	2.998	3.150	3.682	3.684	3.692

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, Uprava ribarstva

Source: Ministry of agriculture, forestry and water management, Directorate of fisheries

ribolovnim jedinicama s ukupnom prosječnom tonažom od oko 12 GT te prosječnom snagom motora od 66,58 kw, što je ujedno i znak nepovoljne strukture ribolovne flote. Trenutačno je stanje takvo da ribolov u vanjskom ribolovnom moru može obavljati mali broj plovila.

Mali ribolov

Mali ribolov, kao dio ukupnoga morskog ribarstva, definiran je kao ribolov za osobne potrebe. Osnovna ideja pri ozakonjenju takvog ribolova bila je da se stanovnicima uzobalja osigura mogućnost ulova ribe, ali bez prava prodaje.

Osim novčane naknade, u ovoj kategoriji ribolova je strogo su ograničene količina i vrste ribolovnih alata koji se smiju u njemu upotrebljavati. Postaje očito da ta ograničenja nisu umanjila interes ljudi da se uključe u ovu kategoriju ribolova. U 2005. godini broj malih ribara je oko 13.180, što je u usporedbi s 2004. godinom smanjenje od 3,80% (Tablica 14).

Procijenjeni je ulov malih ribara oko 6.000 tona godišnje, što nije beznačajna stavka u ukupnom ulovu na moru.

Tablica 14. Broj malih ribara od 1999. do 2005. godine

Table 14. Number of small scale fishermen in the 1999–2005 period

Godina / Year	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.
Malih ribara / Small scale fishermen	9.240	11.323	12.230	14.200	13.500	13.700	13.180

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, Uprava ribarstva
Source: Ministry of agriculture, forestry and water management, Directorate of fisheries

Tablica 15. Prerada ribe i drugih morskih organizama od godine 1999. do 2005. (t)

Table 15. Processing of fish and other marine organisms in the 1999–2005 period (t)

Vrsta / Product	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.
Soljena riba / Salted fish	350	1.881	2.500	2.800	2.900	3.914	6.110
Smrznuta riba (fileti i ost.) / Frozen fish (filett and other)	250	470	850	1.500	3.200	3.500	1.935
Konzervirana riba / Canned fish	14.000	14.500	15.500	14.000	11.700	5.256	6.920
Ostali riblji proizvodi (marinade, salate i ost.) / Other fish products (marinade, sallad and other)	120	60	110	120	1.200	1.600	1.980
UKUPNO / Total	14.720	16.911	18.960	18.420	19.000	14.270	16.945

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, Uprava ribarstva
Source: Ministry of agriculture, forestry and water management, Directorate of fisheries

Preradba ribe i drugih morskih organizama

Riboprerađivačka industrija više se ne bazira većinom na konzerviranoj malojoj plavoj ribi, i to uglavnom srdeli, nego se primjećuje tendencija povećanja proizvodnog asortimana, od čega posebno soljene ribe, ponajprije incuna, čija se proizvodnja utrostručila u usporedbi s 2000. godinom. Proizvodnja ribljih konzervi u 2005. iznosila je oko 6.920 tona i u odnosu prema 2004. godini povećala se 31,65%.

Ukupna proizvodnja ribljih preradevina u Republici Hrvatskoj u 2005. godini iznosila je 16.945 tona i u odnosu prema 2004. godini povećala se 18,74% (Tablica 15).

Kategorija ostalih ribljih proizvoda porasla je i tijekom godine 2005., i to 23,75% u usporedbi s godinom 2004., također zahvaljujući proširenju asortimana na ostale vrste riba i školjkaša. U ovome je sektoru najznačajnije povećanje proizvodnje soljene ribe koja se u usporedbi s 2004. godinom povećala 56,11%.

UVOZ I IZVOZ RIBE I RIBLJIH PROIZVODA

U promatranom razdoblju od godine 1996. do 2005. iz godine u godinu rastao je uvoz ribe i ribljih proizvoda i količinski i vrijednosno. Izuzetak je godina 2004., kada se uvoz ribe i ribljih proizvoda smanjilo u usporedbi s 2003. godinom, no u godini 2005. trend rasta je nastavljen (Tablica 16).

Tablica 16. Uvoz i izvoz riba i ribljih proizvoda od godine 1996. do 2005.
Table 16. Import and export of fish and fish products in the 1996–2005 period

Godina / Year	Uvoz / Import		Izvoz / Export	
	MT	USD	MT	USD
1996.	13.107	28.100.922	17.133	49.595.522
1997.	13.455	30.270.894	24.758	60.604.952
1998.	12.875	29.930.756	19.112	43.374.795
1999.	14.560	28.567.309	17.700	35.059.348
2000.	25.532	33.098.275	18.247	43.977.357
2001.	37.955	46.476.956	10.322	46.777.494
2002.	56.292	75.860.460	22.365	79.869.814
2003.	57.315	82.741.215	22.687	114.881.084
2004.	38.627	71.772.000	23.428	104.010.000
2005.	53.671	98.416.794	24.416	97.361.226

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, Uprava ribarstva
Source: Ministry of agriculture, forestry and water management, Directorate of fisheries

Prema najznačajnijim proizvodima u uvozu najviše količinski prevladava uvoz haringe i ostale male plave ribe koja se uvozi za potrebe uzgoja tuna, zatim lignje, škamp i oslić te živa morska riba. Navedeni proizvodi čine 80,74% od ukupne uvezene količine i 60% od ukupne vrijednosti uvoza riba i ribljih proizvoda. U ukupnom uvozu riba i ribljih proizvoda haringa i ostala mala plava riba sudjeluje količinski s čak 59,34%, a vrijednosno samo s 20,61%. Uvoz žive morske ribe količinski sudjeluje s 3,65%, dok je, vrijednosno, taj postotak znatno veći i iznosi 13,35%.

Najvažnije zemlje iz kojih se uvozi najveća količina riba i ribljih proizvoda jesu Švedska, Španjolska, Danska, Nizozemska i SAD. Vrijednosni uvoz po zemljama nešto je drukčiji te je Španjolska vrijednosno najznačajnija zemlja, a slijede Francuska, Falklandi (Malvini), Italija i Norveška.

Količina se izvezene ribe i ribljih proizvoda također u promatranom razdoblju iz godine u godinu povećava, a godine 2003. i 2004. zabilježeni su vrijednosno najveći iznosi u USD. Godine 2004. vrijednosno je izvoz smanjen, no količinski je povećan u usporedbi s prethodnim godinama i najveći je u promatranom razdoblju. Najznačajniji su proizvodi svježa riba (ulovljena i uzgojena), te riblje preradevine (konzervirana riba i soljena riba) te one sudjeluju vrijednosno sa 66,25%, odnosno 58,12%. U izvozu ribe vrijednosno je najvažniji proizvod tuna koja ostvaruje 32,96%, a količinski tek 9,81%. Od ostalih proizvoda tu su još konzervirana riba, soljena riba te riba iz uzgoja (lubin i komarča). Posljednjih je godina povećan izvoz soljenih inćuna koji u godini 2005. sudjeluje s 14,10% ukupne količine izvoza riba i ribljih proizvoda, odnosno 9,95% ukupne vrijednosti unutar ove gospodarstvene grane.

Najvažnije zemlje u koje se izvozi riba i riblje preradevine jesu Italija, Japan, Slovenija, Srbija i Crna Gora te Bosna i Hercegovina. Izvoz u navedene zemlje iznosi 92,48% od ukupno izvezene količine te 93,99% od ukupne izvezene vrijednosti riba i ribljih proizvoda.

DRŽAVNA POTPORA U RIBARSTVU

Tri modela državne potpore u ribarstvu regulirana su Zakonom o državnoj potpori u poljoprivredi, ribarstvu i šumarstvu i podzakonskim propisima, a to su model poticanja proizvodnje, model kapitalnih ulaganja i potpora osiguranju proizvodnje (Jahutka i sur., 2004). Tijekom godine 2005. korisnici povlastice za akvakulturu/uzgoj riba i drugih morskih organizama i povlastice za obavljanje gospodarskog ribolova mogli su ostvariti i pravo na uporabu eurodizel–dizelskog goriva obojenog plavom bojom.

Model poticanja proizvodnje

Tijekom godine 2005. unutar novčanih poticaja u ribarstvu, a u smislu promjene iznosa ili dodavanja novih kategorija sve je ostalo identično kao i u

Tablica 17. Novčani poticaji u ribarstvu od 1997. do 2005. godine (kn)
Table 17. Financial incentives in fisheries in the 1997. — 2005. period (kn)

Godina Year	Isplaćeno novčanih poticaja (kn) Financial incentives payed (kn)
1997.	42.744.147,00
1998.	45.281.036,00
1999.	52.101.022,00
2000.	61.817.526,89
2001.	65.235.441,33
2002.	65.100.872,50
2003.	68.266.489,79
2004.	71.471.630,52*
2005.	80.029.584,63*

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva

Source: Ministry of agriculture, forestry and water management

* za IV. tromjesečje godine 2004. i tijekom 2005. novčani su se poticaji isplaćivali umanjeni 20%

godini 2004. U Tablici 17. prikazani su zatraženi iznosi u ribarstvu putem modela poticanja proizvodnje od godine 1997. do 2005.

Kao i godine 2004. najveći novčani iznos poticaja s udjelom od 49,46% isplaćen je za preradbu ribe. Udio novčanih poticaja za preradbu ribe na područjima s težim uvjetima gospodarenja sudjeluje s 30,66% ukupno isplaćenih novčanih poticaja. Novčani iznosi poticaja za soljenu ribu tijekom godine 2005. povećani su sa svojim udjelom u preradbi ribe na područjima s težim uvjetima gospodarenja u odnosu prema godini 2004. s 48,85% na 65,23%, a sve su ostale vrste proizvoda u ovoj kategoriji postotno smanjene. Konzervirana riba u kategoriji novčanih poticaja preradbe ribe na kopnu sudjeluje s najvećim dijelom, i to 62,42%.

U ukupnim kategorijama novčanih poticaja u ribarstvu sljedeća vrsta poticaja s udjelom od 13,63% jest za uzgoj autohtonih vrsta bijele morske na područjima s težim uvjetima gospodarenja. Ostali uzgoj autohtonih vrsta bijele morske ribe koji se ne nalazi na područjima s težim uvjetima gospodarenja sudjeluje sa samo 1,93% ukupno isplaćenih novčanih poticaja u ribarstvu.

Za uzgoj slatkovodne ribe II skupine isplaćeno je 11,66%, od čega novčani poticaji za uzgoj pastrva sudjeluju s čak 95,05%, dok su ostale vrste koje pripadaju toj skupini zastupljene s vrlo malim postotnim udjelom.

Unutar poticaja u ribarstvu za ulov male plave ribe isplaćeno je 11,08%. Unutar ove kategorije novčani poticaji za ulov srdele postotno su najveći (62,21%), dok je inćun zastupljen s 37,03%.

Tablica 18. Isplaćena investicijska potpora u ribarstvu od godine 2003. do 2005.

Table 18. Investment suport in fisheries in the 2003–2005 period

Godina Year	Isplaćena investicijska potpora (kn) Investment suport (kn)
2003.	997.964,42
2004.	2.289.974,76
2005.	2.758.090,80

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva
Source: Ministry of agriculture, forestry and water managment

Za uzgoj slatkovodne ribe I. skupine isplaćeno je 9,92% ukupnih raspoloživih sredstava za novčane poticaje u ribarstvu. Budući da je proizvodnja šarana najznačajnija među vrstama slatkovodne ribe u I. skupini, tako je i iznos isplaćenih poticaja za šarana, unutar ove kategorije, najveći i postotno iznosi 78,56%, za uzgoj amura iznos je 11,48%, a za tolstolobika 9,96%.

Udio novčanih poticaja za uzgoj riblje mladi tijekom godine 2005. iznosio je 1,83%. Uzgoj školjkaša postotno je i vrijednosno najmanje zastupljen i iznosi za uzgoj dagnji 0,37% i za uzgoj kamenica 0,11%.

Model kapitalnih ulaganja

Model kapitalnih ulaganja podrazumijeva dodjelu nepovratnih sredstava za kapitalne investicije i taj je model najbližnji strukturnoj potpori koja se primjenjuje u zemljama članicama EU. U godini 2005. isplaćeno je putem tog modela potpore u ribarstvu iznos od 2.758.090,80 kuna nepovratnih sredstava, što je 20,44% više nego u godini 2004. (Tablica 18).

Najveći iznos ovog oblika državne potpore isplaćen je za kapitalna ulaganja u dijelu morskog ribarstva, a manji su iznosi isplaćeni za kapitalna ulaganja u slatkovodnom ribarstvu.

Potpore osiguranju proizvodnje

Na temelju Zakona i Pravilnika, Ministarstvo sudjeluje u pokriću troška premije osiguranja tako da svaki osiguranik po pojedinoj polici osiguranja ima pravo na pokriće 25% troška ukupne premije osiguranja, odnosno premije po skupnoj polici osiguranja, pri čemu nije važan rizik za koji je sklopljena polica osiguranja.

U godini 2005. isplaćeno je za pokriće troška premije osiguranja u ribarstvu ukupno 854.484,88 kuna, što je isti iznos kao i tijekom 2004. godine (Tablica 19), a to pokazuje da su se iste tvrtke odlučile za osiguranje svoje proizvodnje.

Tablica 19. Isplaćeno novčanih sredstava u ribarstvu od godine 2003. do 2005.

Table 19. Financial incentives payed in fisheries in the 2003–2005 period

Godina Year	Isplaćeno novčanih sredstava (kn) Financial incentives payed (kn)
2003.	958.132,59
2004.	854.484,88
2005.	854.484,88

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva
Source: Ministry of agriculture, forestry and water management

Korištenje eurodizel–dizelskim gorivom obojenim plavom bojom

Pravo na uporabu eurodizel–dizelskog goriva obojenog plavom bojom u ribarstvu imaju gospodarski ribari na moru i korisnici povlastice za akvakulturu (slatkovodni uzgoj) i povlastice za uzgoj riba i drugih morskih organizama (marikultura).

Iz Tablice 20. razvidno je da su tijekom godine 2005. u ribarstvu utrošene ukupno 19.333.802 litre eurodizel–dizelskog goriva obojenog plavom bojom, što je u usporedbi s 2004. godinom smanjenje od neznatnih 1,97%.

Najveća količina eurodizel–dizelskog goriva obojenog plavom bojom potrošena je na području Područne jedinice Zadar (24,26%), a najmanja na području Područne jedinice Senj (0,38), dok su uzgajivači slatkovodne ribe utrošili 0,83% ukupnih količina eurodizel–dizelskog goriva obojenog plavom bojom u ribarstvu.

ZAKLJUČAK

Kao i tijekom 2004., i u godini 2005. gotovo ni u kojem dijelu ribarstva nije zabilježeno znatno odstupanje s obzirom na prethodne godine. Na pozitivan trend u akvakulturi upućuju podatci o povećanju prinosa po jedinici površine u slatkovodnoj akvakulturi i povećanje proizvodnje riblje mlađi od čak 43,39% u usporedbi s 2004. Osim toga, i u preradbi ribe i drugih morskih organizama došlo je do povećanja u odnosu prema 2004. godini, a najveće je povećanje u dijelu soljene ribe, ponajprije incuna. Neznatno je povećan i ulov morske ribe i drugih morskih organizama u usporedbi s godinom 2004., i to 8,52%, od čega je 8,50% povećan ulov plave ribe, a 5,20% ulov demerzalnih vrsta riba te se ono približava ulovima zabilježenima sredinom devedesetih godina. U promatranom desetogodišnjem razdoblju tijekom godine 2005. prvi put je zabilježena negativna vrijednosna bilanca u ribarstvu, iako je količinski najveći izvoz bio, uz godinu 1997., tijekom 2005. godine.

Tablica 20. Potrošnja eurodizel–dizelskog goriva obojenog plavom bojom u ribarstvu u godini 2004. i 2005.

Table 20. Consumption of blue diesel in fisheries in 2004 and 2005

Područna jedinica / Local office	Godina			
	2004.		2005.	
	Broj knjižica Number of fuel books	Količina (l) Quantity (l)	Broj knjižica Number of fuel books	Količina (l) Quantity (l)
Pula	419	3.206.965,00	538	3.421.212
Rijeka	239	4.393.320,55	343	4.250.000
Senj	42	69.752,43	51	73.855,16
Zadar	283	4.075.057,84	325	4.690.000
Šibenik	233	2.221.402,83	260	1.914.579,37
Split	328	4.687.892,16	400	3.950.400
Dubrovnik	115	903.371,46	162	901000
Slatkovodna akvakultura Freshwater aquaculture	9	164.373,44	9	132.755,53
UKUPNO / Total	1.668	19.722.135,71	2.088	19.333.802

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, Uprava ribarstva
Source: Ministry of agriculture, forestry and water management, Directorate of fisheries

Može se zaključiti da su u zadnje dvije godine svi pokazatelji u ribarstvu stabilizirani uz neznatna odstupanja, tako da se ni u idućim godinama ne očekuju znatne promjene u usporedbi s tim dvjema godinama.

Summary

CROATIAN FISHERIES IN 2005

I. Jahutka, A. Mišura, J. Suić

This work deals with all the relevant statistic data regarding fisheries of Republic of Croatia, including freshwater fisheries data (aquaculture of fish and other aquatic organisms, commercial and sports fisheries), marine fisheries data (mariculture, commercial fisheries, small-scale fisheries and process-

Ministry of agriculture, forestry and water management, Directorate of fisheries, Ulica grada Vukovara 78, Zagreb; tel: 01/6106-665, fax: 01/6106-558; e-mail: irena.jahutka@mps.hr.

ing of fish and other marine organisms), as well as data about import and export of fish and fish products and the data about financial subventions in fisheries. Regarding aquaculture (freshwater fish farming) in 2005. there have been noticed slight production increase (both warmwater and coldwater fish species). The total freshwater fish production in 2005. was 6,199 tons (4,776 tons of warm-water species and 1,423 tons of cold-water species). Total areas and production areas were decreased comparing to 2004. (in all categories of production areas except for consum-fish production areas, where a slight increase has been noticed). Total catch of freshwater fish in 2005. was 656 tons. The total marine fish species production in 2005. was 3,000 tons, production of tuna 4,000 tons, mussels 2,500 tons and oysters 800,000 pieces. In mariculture sector there has been noticed the biggest increase in fish-fry production (43.39% comparing to 2004., in 2005. it was 10,000,000 pieces). The catch of marine fish was increased by 8.50% comparing to 2004. (increase was noticed for white and blue fish species). During 2005. there were no significant changes regarding the number of commercial fishermen comparing to the last two years, while the number of small-scale fishermen decreased 3.80% comparing to the last year. The total production of fish products in 2005. as 16,945 tons, which is 31.65% more comparing to 2004. In this sector the most significant is the increase of salted fish production, which was 56.11% more than 2004. The value of import in 2005. was higher than the value of export, which represents the only exception in last decade. The capital investments model is most similar to the financial subventions model which is applied in EU countries, and in 2004. there have been 20.44% more financial means payed for this purpose.

Key words: freshwater fisheries, marine fisheries, import and export, financial subventions.

LITERATURA

- Jahutka, I., Mišura, A., Homen, Z. (2004): Državna potpora u ribarstvu. *Ribarstvo*, 62, (2), 71–77.
- Jahutka, I., Mišura, A., Suić, J., Franičević, V., Homen, Z., Marković, J. (2005): Hrvatsko ribarstvo u godini 2004. *Ribarstvo*, 63, (4), 147–172.

* Zakonski akti koji se odnose na opisanu problematiku u radu:

- Naredba o izmjenama i dopunama Naredbe o broju povlastica za gospodarski ribolov, količini i vrsti ulova u gospodarskom ribolovu i visini iznosa naknade za obavljanje gospodarskog ribolova (»Narodne novine«, br. 1/06).
- Pravilnik o načinu i uvjetima provedbe modela poticanja proizvodnje (»Narodne novine«, br. 24/05, 105/05 i 141/05).

Pravilnik o primjeni Zakona o posebnom porezu na naftne derivate što se odnosi na eurodizel — dizelsko gorivo obojeno plavom bojom (»Narodne novine«, br. 179/03).

Pravilnik o provedbi modela kapitalnih ulaganja u poljoprivredi, ribarstvu i šumarstvu (»Narodne novine«, br. 47/04, 49/04, 114/04, 2/05 i 100/05),

Pravilnik o ostvarivanju prava na potporu osiguranja od mogućih šteta proizvodnji u poljoprivredi, ribarstvu i šumarstvu (»Narodne novine«, br. 47/03, 6/04 i 185/04).

Zakon o državnoj potpori u poljoprivredi, ribarstvu i šumarstvu (»Narodne novine«, br. 87/02, 117/03, 82/04, 12/05 i 85/06).

Zakon o posebnom porezu na naftne derivate (»Narodne novine«, br. 55/00, 101/00, 27/01, 107/01 i 123/03).

Primljeno: 9. 11. 2006.
Prihvaćeno: 20. 11. 2006.